

7 Poslovno okolje

Gospodarsko dogajanje v svetu²⁵

V letu 2023 je bila kljub umirjanju še naprej v ospredju visoka inflacija, stagnacija gospodarske aktivnosti evrskega območja in še vedno prisotne geopolitične napetosti. Evroobmočje stagnira že od tretjega četrletja 2022, kar naj bi se po napovedih nadaljevalo do sredine leta 2024. Upočasnjena rast je posledica več dejavnikov, kot so restriktivna denarna politika in manjši presežki prihrankov ter zunanji dejavniki, kot sta splošna šibkost v globalnem industrijskem ciklu in energetska šok v regiji. Pričakovana raven bruto domačega proizvoda (BDP) je pod predpandemičnim trendom, poslovno razpoloženje v Evropi pa je slabše, pri čemer del negativnega vzdušja izvira iz poslabšanja gospodarskih napovedi za Nemčijo.

Inflacija v državah evroobmočja je v letu 2023 upadla od vrha pri 10,6 %, na 2,9 % ob koncu leta. Znižanje stopnje rasti inflacije v evroobmočju in drugod v razvitih državah je posledica predvsem restriktivne monetarne

politike centralnih bank. Čeprav inflacija še ni dosegla ciljne ravni Evropske centralne banke, upadajoči trend inflacije nakazuje, da se dodatni dvigi obrestnih mer ne pričakujejo, trg pa v svoja pričakovanja že vgrajuje znižanje obrestnih mer v letu 2024. Podobno kot v evrskem območju je inflacija upadla tudi v ZDA, in sicer od vrha pri 9,1 % na 3,4 % v decembru 2023. Poleg povišane stopnje inflacije tveganja za prihodnjo gospodarsko rast predstavljajo tudi morebitna počasnejša rast kitajskega gospodarstva in geopolitične napetosti, predvsem še vedno trajajoča vojaška agresija Rusije proti Ukrajini in vojna na Bližnjem vzhodu.

Pozitiven dejavnik za prihodnjo gospodarsko rast je robustnost ameriškega gospodarstva, ki je kljub visokim dvigom obrestnih mer v zadnjem četrletju doseglo 3,3-odstotno gospodarsko rast, pri čemer sta bila ključna dejavnika rasti potrošnja prebivalstva (kot posledica prihrankov v času pandemije) in obsežna podpora fi-

skalne politike. Ameriška gospodinjstva in podjetja so v solidnem finančnem položaju, kar zmanjšuje verjetnost resnejših finančnih težav.

Leto 2023 je glede donosov minilo bolje, kot so bila pričakovanja ob koncu leta 2022. Tako delnice kot obveznice so končale v pozitivnem območju. Evropski delniški indeks STOXX 600 je zrasel za 12,7 %, ameriški indeks S&P 500 se je povišal za 20,3 %, globalni delniški indeks MSCI ACWI pa je zabeležil 16,3 % letne rasti, vse izraženo v EUR. Tudi donosnost evropskih in ameriških državnih obveznic se je v letu 2023 znižala, kar je vplivalo na pozitivno rast indeksov državnih obveznic. Z normalizacijo obrestnih mer so izhodišča glede pričakovanih donosov delnic in obveznic na zgodovinskih povprečjih. Obveznice so zaradi višje donosnosti spet postale privlačen naložbeni razred, še posebej v primerjavi z depoziti domačih bank, kjer je donosnost še vedno zelo nizka.

Gospodarsko dogajanje na trgih, kjer je prisotna Zavarovalna skupina Sava

Trgi v regiji so bili pod vplivom enakih dejavnikov, kot so omenjeni zgoraj. Na vseh trgih se je gospodarska rast nadaljevala tudi v letu 2023, še vedno visoka inflacija pa se je glede na leto prej nekoliko znižala. Za večino trgov

se za leto 2024 ocenjuje podobna ali nekoliko višja gospodarska rast kot v letu 2023 in umirjanje povprečne stopnje rasti inflacije.

Pregled glavnih makroekonomskih kazalnikov za države, v katerih je prisotna Zavarovalna skupina Sava²⁶

	BDP (realna rast v %)					Povprečna inflacija (v %)					Stopnja brezposelnosti (v %)				
	2020	2021	2022	O2023	N2024	2020	2021	2022	O2023	N2024	2020	2021	2022	O2023	N2024
Slovenija	-4,2 %	8,2 %	2,5 %	1,6 %	2,8 %	-0,1 %	1,9 %	8,8 %	7,6 %	3,9 %	5,0 %	4,7 %	4,0 %	3,6 %	3,5 %
Hrvaška	-8,5 %	13,1 %	6,2 %	2,7 %	2,6 %	0,0 %	2,7 %	10,7 %	8,6 %	4,2 %	9,0 %	8,1 %	6,8 %	6,3 %	5,9 %
Srbija	-0,9 %	7,6 %	2,3 %	2,0 %	3,0 %	1,6 %	4,1 %	12,0 %	12,4 %	5,3 %	9,7 %	11,0 %	9,4 %	9,1 %	9,0 %
Severna Makedonija	-4,7 %	3,9 %	2,1 %	2,5 %	3,2 %	1,2 %	3,2 %	14,2 %	10,0 %	4,3 %	16,4 %	15,4 %	14,4 %	14,3 %	14,1 %
Kosovo	-5,3 %	10,7 %	3,5 %	3,8 %	4,0 %	0,2 %	3,3 %	11,7 %	4,7 %	3,1 %	26,0 %	20,8 %	n. p.	n. p.	n. p.
Črna gora	-15,3 %	13,0 %	6,1 %	4,5 %	3,7 %	-0,2 %	2,4 %	13,1 %	8,3 %	4,3 %	17,9 %	16,6 %	14,7 %	n. p.	n. p.

Vpliv okolja na poslovanje Zavarovalne skupine Sava

Po letu 2022, ko se je stopnja inflacije močno povišala, s tem pa tudi vpliv škodne inflacije na poslovanje v letu 2022, in so zavarovalnice v skupini nanjo odgovorile s povišanjem cen zavarovanj, se je vpliv škodne inflacije v letu 2023 na poslovanje skupine znižal. Še vedno visoka inflacija je vplivala na povišanje stroškov družb v skupini.

V poletnih mesecih je Slovenijo in nekatere druge države, v katerih je skupina prisotna, zajel val neurij in poplav, ki so povzročili veliko materialno škodo. Kosmate škode zaradi teh dogodkov so v letu 2023 dosegle 88,3 milijona EUR, z upoštevanjem pozavarovalne zaščite pa so ti škodni dogodki na rezultat skupine vplivali v višini 27,4 milijona EUR. Največji učinek na poslovni

rezultat iz tega naslova je zabeležila Zavarovalnica Sava (26,4 milijona EUR).

Na finančni rezultat zavarovalnic in poslovanje pokojninskih družb in družbe za upravljanje je pozitivno vplivalo ugodno dogajanje na finančnih trgih, s čimer so se povečali obrestni prihodki, višina sredstev v upravljanju in vplačila v sklade.

²⁶ Vir: UMAR, Ekonomsko ogledalo, št. 1/2024, Mednarodni denarni sklad, World Economic Outlook, oktober 2023, www.statista.com.

Trgi, na katerih posluje Zavarovalna skupina Sava

Sava Re opravlja dejavnost pozavarovanja v več kot 100 državah sveta²⁷, poleg tega pa je obvladujoča družba v Zavarovalni skupini Sava. V nadaljevanju so opisani mednarodni trg premoženjskih pozavarovanj in zavarovalniški trgi, na katerih je prisotna Zavarovalna skupina Sava.

Mednarodni trg premoženjskih pozavarovanj²⁸

V letu 2023 smo beležili zahtevne razmere v mednarodnem okolju, tako zaradi začetka vojne med Izraelom in

Hamasom kot še vedno trajajoče vojne v Ukrajini in s tem povezanih nestabilnih razmer na svetovnih energetskih trgih. Pri premoženjskih zavarovanjih je bil prisoten trend naraščanja škod, ki so ga spodbudili višji nadomestitveni stroški glede na predkoronsko obdobje. Medtem ko se je med letom pritisk na stroške gradbenega materiala na splošno zmanjševal, so prešli v ospredje višji stroški plač in financiranja kot posledica povišanih inflacijskih stopenj v mednarodnem okolju in restriktivnih denarnih politik centralnih bank. Obenem so naraščale zavarovalne ško-

de iz naslova naravnih nesreč, ki so v letu 2023 že četrto leto zapored presegle 100 milijard dolarjev, kot ključna dejavnika za višjo pogostost in obseg pa se omenjajo podnebne spremembe in intenzivna urbanizacija na tveganih območjih. Zahtevne tržne razmere so povzročile izrazito rast cen premoženjskih pozavarovanj v letu 2023, globalni obeti pa nakazujejo nadaljevanje rasti cen, vendar bo ta v prihodnje manj izrazita. Večja geopolitična in makroekonomska nestabilnost poslabšujeta obete za rast, vendar krepi ključno vlogo zavarovalništva pri prenosu tveganj.

Odpravljanje vrzeli v zavarovanju, rast cen in povišani donosi naložb v okolju višjih obrestnih mer so pri tem pozitivni dejavniki, ki izboljšujejo pričakovano dobičkonosnost.

Zavarovalniški trgi

Vsi zavarovalniški trgi, na katerih je prisotna Zavarovalna skupina Sava, so v letu 2023 zrasli, prav tako je večina zavarovalnic v skupini obdržala ali preseгла tržni delež iz leta 2022.

Pregled glavnih kazalnikov gibanja zavarovalnih trgov, na katerih je prisotna Zavarovalna skupina Sava

	Rast/padec premij (v %)				Premije na prebivalca (v EUR)				Premije glede na BDP (v %)			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	O2023
Slovenija ²⁹	2,0 %	2,5 %	7,0 %	9,0 %	1.208,9	1.236,4	1.320,7	1.432,3	5,4 %	5,0 %	4,9 %	4,8 %
Hrvaška ³⁰	-2,3 %	10,7 %	8,0 %	7,8 %	345,1	392,8	427,8	449,1	2,7 %	2,6 %	2,5 %	2,3 %
Srbija ³¹	2,5 %	8,7 %	12,4 %	16,5 %	134,6	147,8	167,9	200,2	2,1 %	2,0 %	2,0 %	1,9 %
Severna Makedonija ³²	-5,2 %	15,7 %	10,0 %	12,3 %	78,5	90,9	113,5	127,4	1,5 %	1,6 %	1,6 %	1,6 %
Kosovo ³³	-0,2 %	15,4 %	14,2 %	9,2 %	56,3	65,3	75,9	82,9	1,5 %	1,6 %	1,5 %	1,5 %
Črna gora ³⁴	-1,1 %	5,5 %	9,6 %	10,3 %	150,6	159,4	174,1	188,7	2,2 %	2,0 %	1,8 %	1,8 %

* Premije so prikazane brez premij podružnic Zavarovalnice Sava in Generalija na Hrvaškem.

** Za leto 2023 ni več na voljo podatek o kosmatih premijah, zato je uporabljen podatek o plačanih premijah. Za rast premij 2023/2022 je zaradi primerljivosti tudi za leto 2022 upoštevan podatek o plačanih premijah. Premije so prikazane brez premij podružnic Euroherca v Avstriji in Italiji.

*** Ocena 2023 na podlagi rasti premij v obdobju 1–9/2023.

²⁷ GRI 2-6.

²⁸ Vir: Sigma št. 6/2023 in Sigma št. 3/2023, <https://www.swissre.com/institute/research/sigma-research.html>.

²⁹ Vir za premije: Slovensko zavarovalno združenje; vir za BDP: UMAR, Ekonomsko ogledalo, št. 1/24; vir za št. prebivalcev: Statistični urad RS.

³⁰ Vir za premije: Hrvatski ured za osiguranje; vir za BDP in št. prebivalcev: 2020–2022: Hrvatska narodna banka, 2023: Mednarodni denarni sklad.

³¹ Vir za premije: Narodna banka Srbije; vir za BDP in št. prebivalcev: Republički zavod za statistiku RS, BDP 2023: Mednarodni denarni sklad.

³² Vir za premije: Agencijata za supervizija na osiguranje, Severna Makedonija; vir za BDP 2020–2022: Narodna banka na Republika Severna Makedonija; vir za BDP 2023: Mednarodni denarni sklad; vir za št. prebivalcev: Državen zavod za statistika, Severna Makedonija.

³³ Vir za premije: Banka Qendrore e Republikës së Kosovës; vir za BDP 2020–2022 in št. prebivalcev: Agjencia e Statistikave të Kosovës; BDP 2023: Mednarodni denarni sklad.

³⁴ Vir za premije: Agencija za nadzor osiguranja, Črna gora; vir za BDP 2020–2022 in št. prebivalcev: Uprava za statistiku, Črna gora; BDP 2023: Mednarodni denarni sklad.

Slovenija

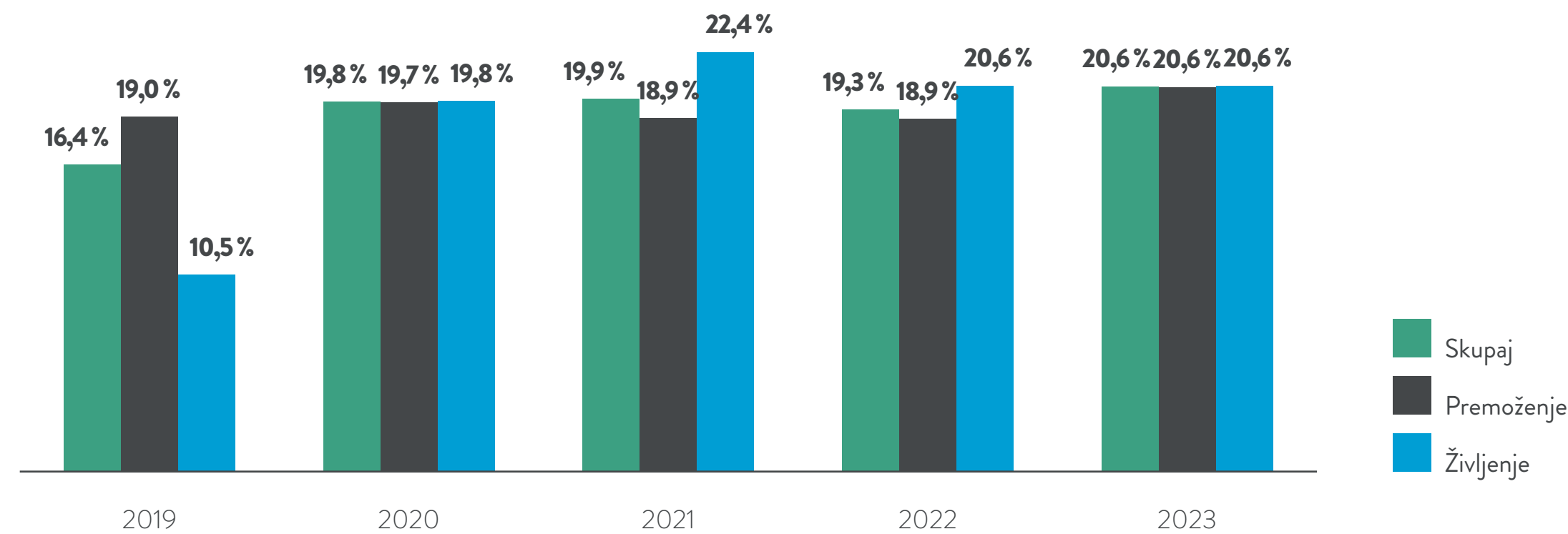
Slovenski zavarovalniški trg je v letu 2023 sestavljalo 12 domačih zavarovalnic, 6 tujih podružnic in 2 pozavarovalnici, ki so članice Slovenskega zavarovalnega združenja (SZZ). Premoženska zavarovanja so v letu 2023 predstavljala 72,5 % celotnih zavarovalnih premij, življenjska pa 27,5 %. V letu 2023 so kosmate premije slovenskega zavarovalniškega trga zrasle za 9,0 % (premoženjske premije za 9,6 %, življenjske pa za 7,6 %).

Zavarovalna skupina Sava na trgu nastopa z dvema zavarovalnicama, Zavarovalnico Sava in Vito. Skupaj sta v letu 2023 zasedali drugo mesto med slovenskimi zavarovalnicami in dosegli 20,6-odstotni tržni delež.

V Sloveniji sta prisotni dve pozavarovalnici, ki sta prav tako članici SZZ. V naslednji preglednici sta prikazana tržna deleža obeh pozavarovalnic na slovenskem trgu.

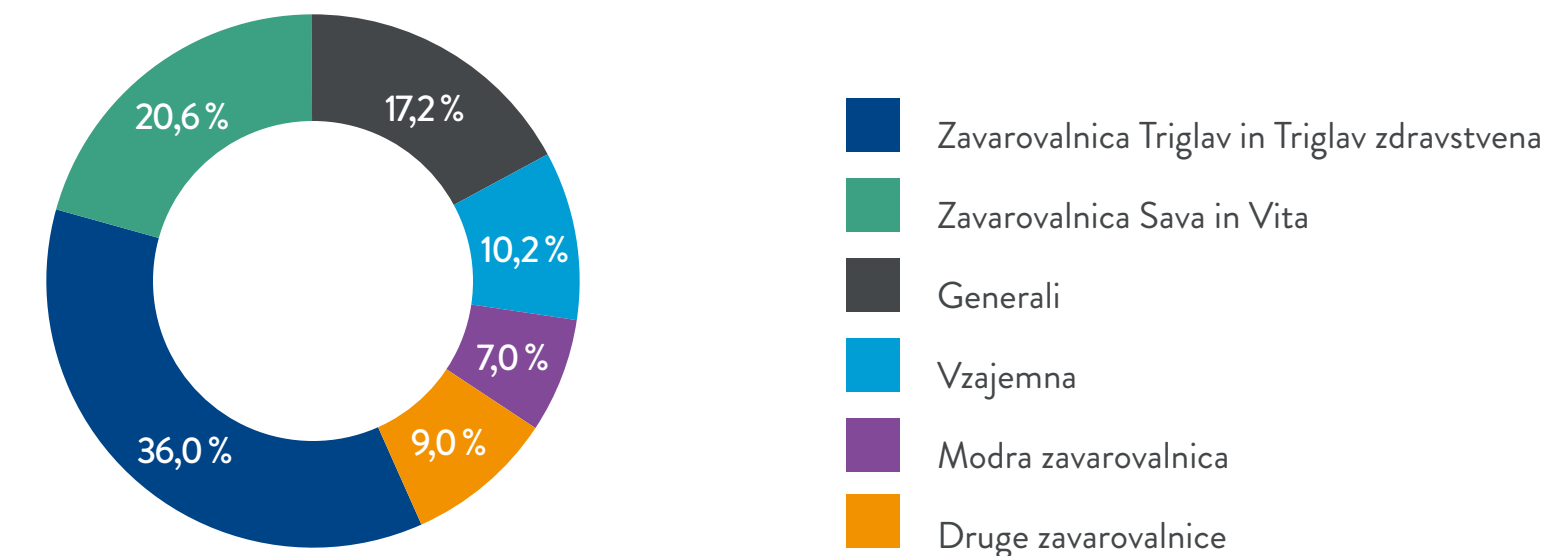
v EUR	2023		2022	
	Kosmate premije	Tržni delež	Kosmate premije	Tržni delež
Sava Re	215.914.974	40,3 %	199.405.329	44,3 %
Triglav Re	319.389.312	59,7 %	250.292.376	55,7 %
Skupaj	535.304.286	100,0 %	449.697.705	100,0 %

Tržni deleži Zavarovalnice Sava in Vite*

* Premije so prikazane brez premij podružnic Zavarovalnice Sava in Generalija na Hrvaškem.

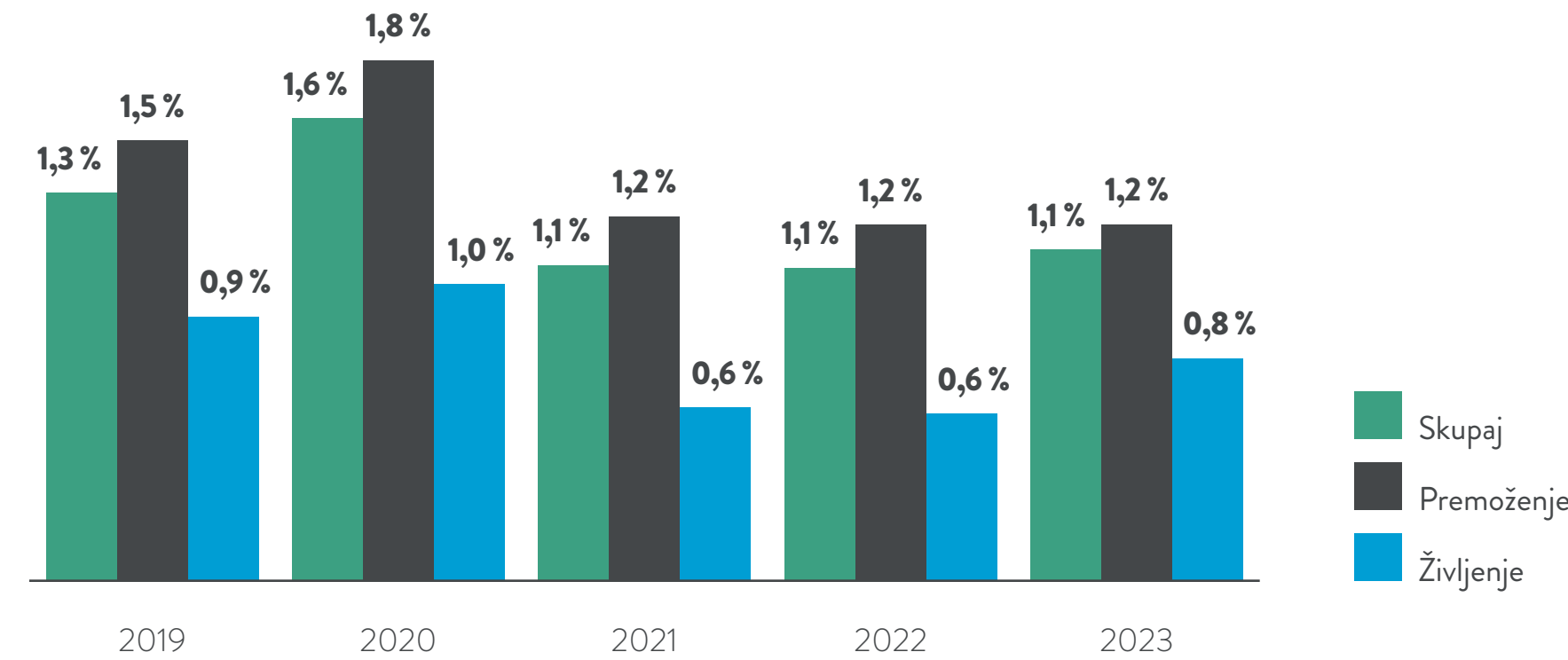
Tržni deleži na slovenskem zavarovalniškem trgu v letu 2023*

Hrvaška

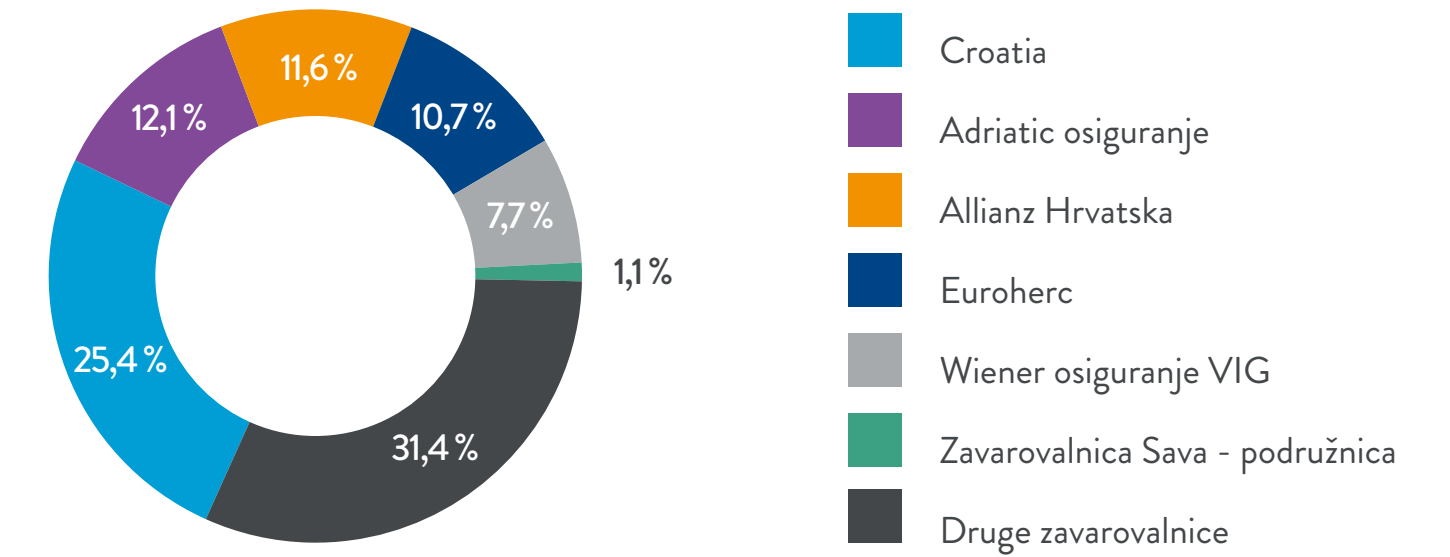
Hrvaški zavarovalniški trg je konec leta 2023 sestavljalo 14 domačih zavarovalnic in 2 tuji podružnici. Premoženska zavarovanja so v letu 2023 predstavljala 81,2 % celotnih zavarovalnih premij, življenjska pa 18,8 %. V letu 2023 so plačane premije (podatka o kosmatih premijah namreč zavarovalno združenje od leta 2023 ne zbira več) hrvaškega zavarovalniškega trga zrasle za 7,8 % (premoženjske premije so zrasle za 14,6 %, življenjske pa padle za 14,2 %). Zavarovalna skupina Sava na trgu nastopa s podružnico slovenske Zavarovalnice Sava, ki na Hrvaškem prodaja premoženjska in življenjska zavarovanja. V letu 2023 je zasedala trinajsto mesto med vsemi družbami, ki poslujejo na hrvaškem zavarovalniškem trgu, in dosegla 1,1-odstotni tržni delež.

Tržni deleži Zavarovalnice Sava – podružnica*

* Za leto 2023 ni na voljo podatkov o kosmatih premijah, zato so prikazane plačane premije. Premije so prikazane brez premij podružnic Euroherca v Avstriji in Italiji.

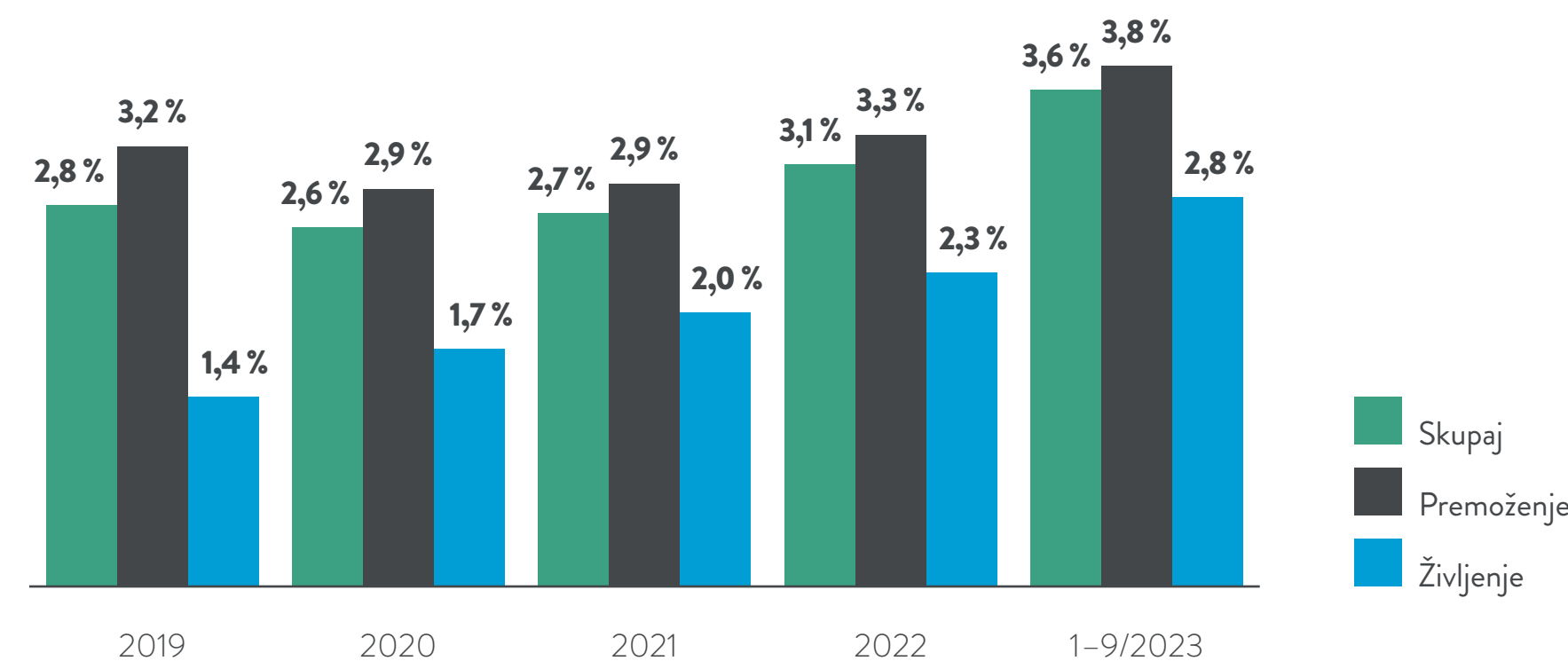
Tržni deleži na hrvaškem zavarovalniškem trgu v letu 2023*

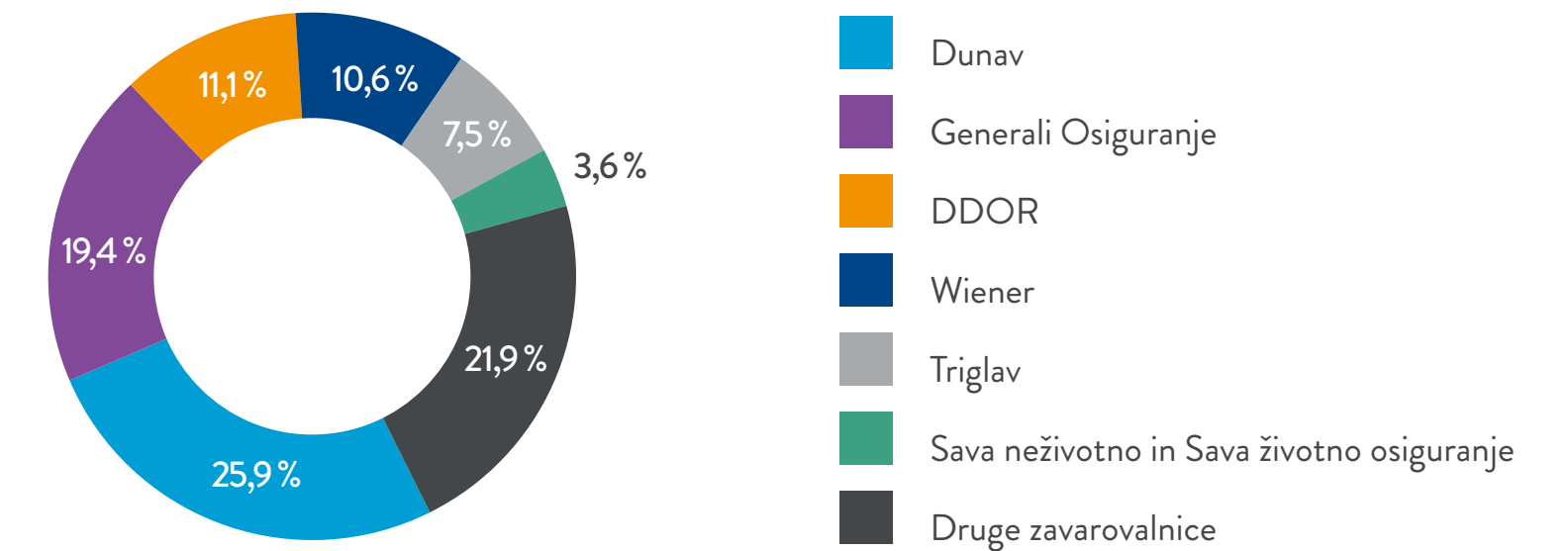
Srbija

Srbski zavarovalniški trg je v letu 2023 sestavljalo 16 zavarovalnic. Premoženska zavarovanja so v obdobju 1–9/2023 predstavljala 81,5 % celotnih kosmatih zavarovalnih premij, življenjska pa 18,5 %. Kosmate zavarovalne premije srbskega zavarovalniškega trga so v obdobju 1–9/2023 zrasle za 16,5 % (premoženjske premije za 19,3 %, življenjske pa za 6,3 %). Zavarovalna skupina Sava je na trgu prisotna s premoženjsko zavarovalnico Sava neživotno osiguranje (SRB) in življenjsko zavarovalnico Sava životno osiguranje (SRB). Skupaj sta zavarovalnici v obdobju 1–9/2023 zasedali deseto mesto med vsemi zavarovalnicami na trgu in dosegli 3,6-odstotni tržni delež.

Tržni deleži Save neživotno osiguranje (SRB) in Save životno osiguranje (SRB)

Tržni deleži na srbskem zavarovalniškem trgu v obdobju 1–9/2023

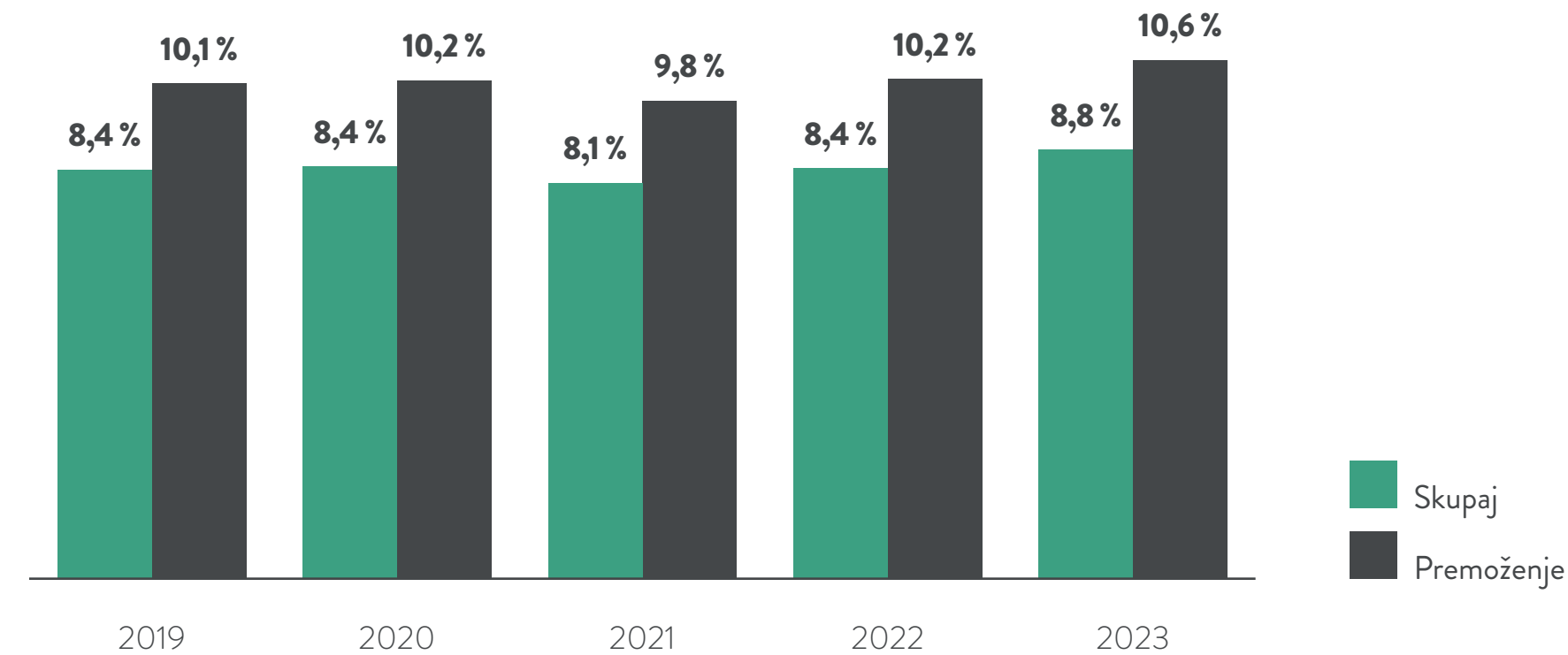

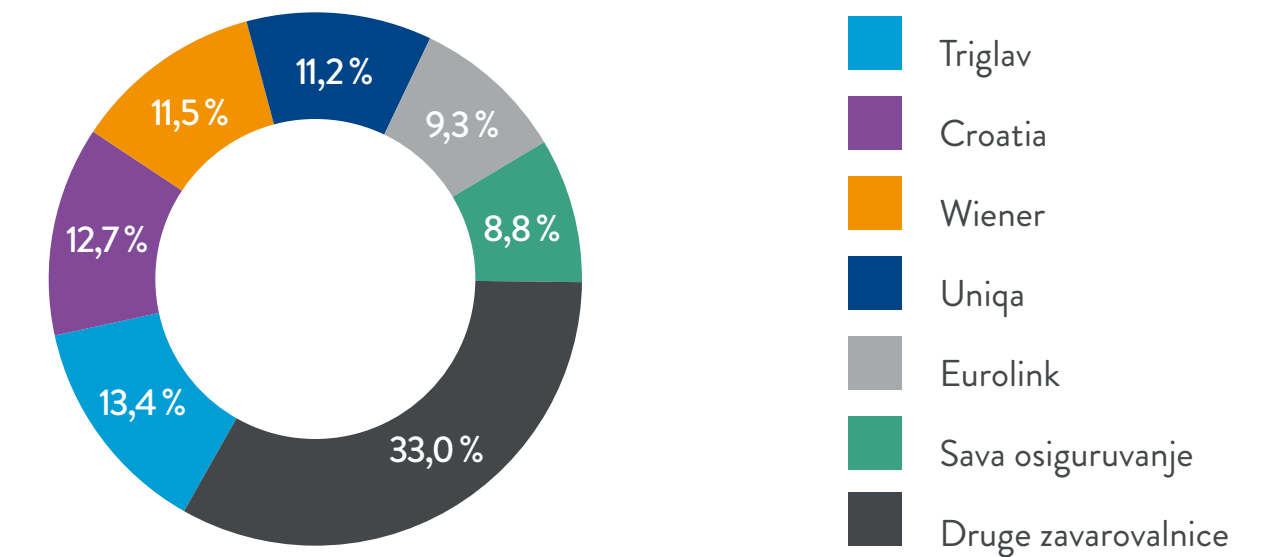
Severna Makedonija

Severnomakedonski zavarovalniški trg je v letu 2023 sestavljalo 17 zavarovalnic. Premoženjska zavarovanja so v letu 2023 predstavljala 82,7 % celotnih zavarovalnih premij, življenjska pa 17,3 %. Kosmate zavarovalne premije severnomakedonskega zavarovalniškega trga so v letu 2023 zrasle za 12,3 % (premoženjske premije za 12,9 %, življenjske pa za 9,4 %). Zavarovalna skupina Sava je na trgu prisotna s premoženjsko zavarovalnico, ki je v letu 2023 zasedala šesto mesto med vsemi zavarovalnicami na trgu in dosegla 8,8-odstotni tržni delež.

Tržni deleži Save osiguranje (MKD)

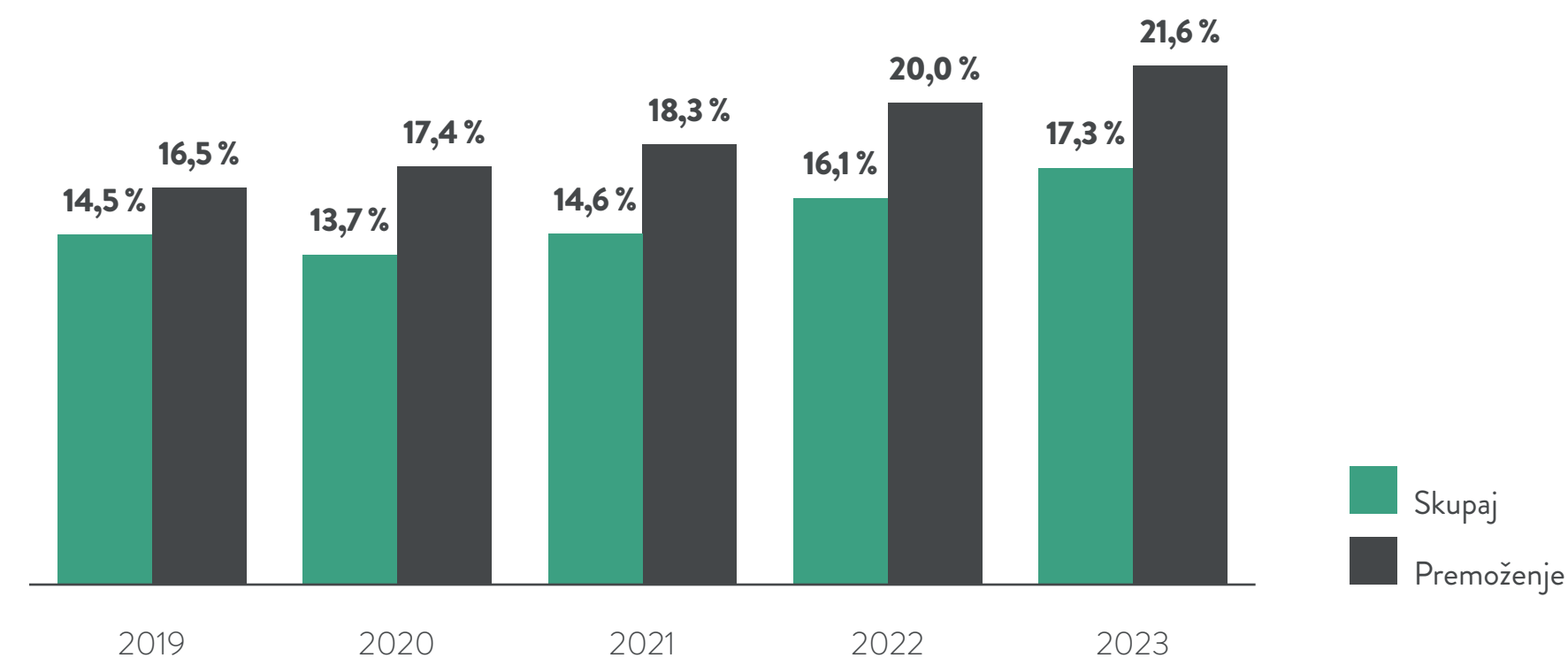
Tržni deleži na severnomakedonskem zavarovalniškem trgu v letu 2023

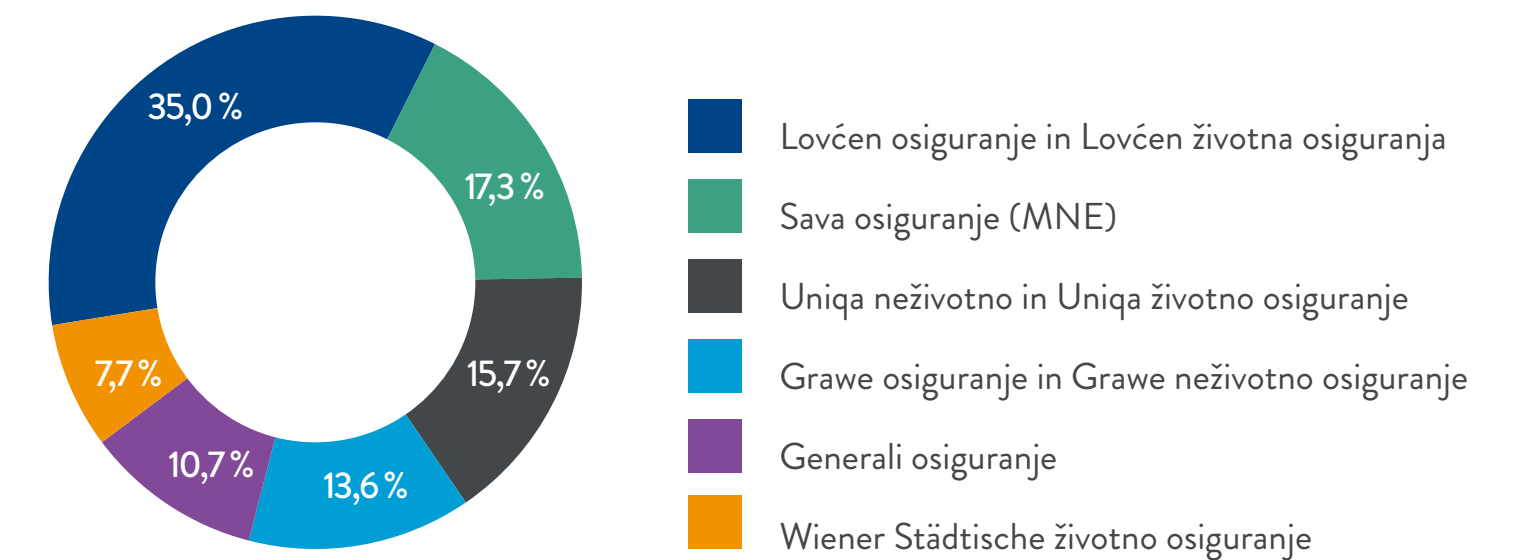
Črna gora

Črnogorski zavarovalniški trg je v letu 2023 sestavljalo 9 zavarovalnic. Premoženjska zavarovanja so v letu 2023 predstavljala 80,2 % celotnih zavarovalnih premij, življenjska pa 19,8 %. V letu 2023 so kosmate premije črnogorskega zavarovalniškega trga zrasle za 10,3 % (premoženjske premije za 10,3 %, življenjske pa za 10,5 %). Zavarovalna skupina Sava je na trgu prisotna s premoženjsko zavarovalnico Sava osiguranje (MNE), ki je v letu 2023 zasedala drugo mesto med vsemi zavarovalnicami na trgu in dosegla 17,3-odstotni tržni delež.

Tržni deleži Save osiguranje (MNE)

Tržni deleži na črnogorskem zavarovalniškem trgu v letu 2023

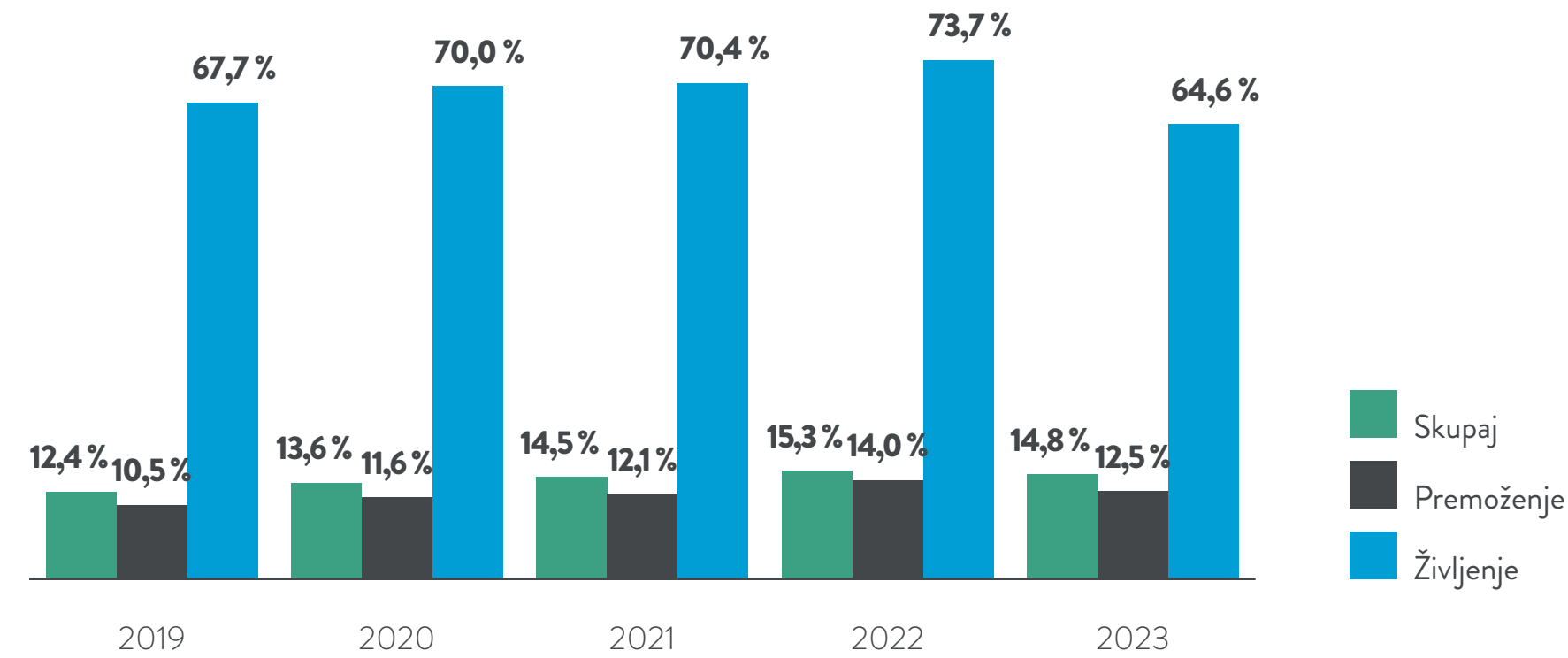

Kosovo

Kosovski zavarovalniški trg je v letu 2023 sestavljalo 14 zavarovalnic. Premoženska zavarovanja so v letu 2023 predstavljala 95,5 % celotnih zavarovalnih premij, življenjska pa 4,5 %. V letu 2023 so kosmate premije kosovskega zavarovalniškega trga zrasle za 9,2 % (premoženjske premije za 9,5 %, življenjske pa za 3,5 %). Zavarovalna skupina Sava je na trgu prisotna s premoženjsko zavarovalnico Illyria (RKS) in življenjsko zavarovalnico Illyria Life (RKS). Skupaj sta zavarovalnici v letu 2023 zasedali prvo mesto med vsemi zavarovalnicami na trgu in dosegli 14,8-odstotni tržni delež.

Tržni deleži Illyrie (RKS) in Illyrie Life (RKS)

Tržni deleži na kosovskem zavarovalniškem trgu v letu 2023

